

**UCHWAŁA NR V/34/2024
RADY MIEJSKIEJ W KLESZCZELACH**

z dnia 28 listopada 2024 r.

w sprawie przyjęcia „Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla gminy Kleszczele na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026”, za okres 2019-2020

Na podstawie 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 i 1572) oraz art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54, 834, 1089 i 1222) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla gminy Kleszczele na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026”, za okres 2019-2020, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Kleszczel.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Adam Sawicki

RAPORT

Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KLESZCZELE Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2023-2026 ZA OKRES 2019-2020

KLESZCZELE

18 LISTOPADA 2024 R.

ZAMAWIAJĄCY:

Gmina Kleszczele

ul. 1 Maja 4

17-250 Kleszczele

WYKONAWCA:

Envico Solutions

ul. 11 Listopada 47/14

07-200 Wyszków

Tel: +48 517 621 901

E-mail: samorzady@envico.com.pl

www.envico.com.pl

AUTORZY OPRACOWANIA:

Mgr inż. Mateusz Puścian

Mateusz Puścian
.....

Mgr Inż. Krystian Rachubka

Krystian Rachubka
.....

Mgr Inż. Daria Kostrzewa

Daria Kostrzewa
.....

SPIS TREŚCI

1. Wstęp	5
2. Stan realizacji Programu Ochrony Środowiska	6
3. Charakterystyka Gminy Kleszczele	9
3.1. Położenie geograficzne	9
3.2. Sytuacja demograficzna	10
4. Realizacja celów zawartych w programie ochrony środowiska	11
4.1. Działania w zakresie ochrony powietrza	11
4.1.1. Stopień realizacji zadań	12
4.2. Działania w zakresie poprawy klimatu akustycznego	14
4.2.1. Stopień realizacji zadań	15
4.3. Działania w zakresie poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych	15
4.3.1. Stopień realizacji zadań	16
4.4. Działania w zakresie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej	17
4.4.1. Stopień realizacji zadań	17
4.5. Działania w zakresie prawidłowego gospodarowania zasobami geologicznymi	19
4.5.1. Stopień realizacji zadań	19
4.6. Działania w zakresie prawidłowego użytkowania powierzchni ziemi	19
4.6.1. Stopień realizacji zadań	20
4.7. Działania w zakresie gospodarki odpadami	21
4.7.1. Stopień realizacji zadań	22
4.8. Działania w zakresie utrzymania dobrego stanu oraz poprawy bioróżnorodności	24
4.8.1. Stopień realizacji zadań	25
4.9. Działania w zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym	26
4.9.1. Stopień realizacji zadań	26
4.10. Działania w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom	27

4.10.1. Stopień realizacji zadań.....	27
5. Monitoring realizacji zadań.....	29
6. Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie.....	31

1. WSTĘP

Niniejszy dokument, został opracowany na podstawie art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 54 z późn. zm.). Zgodnie z powyższą ustawą organ wykonawczy gminy co 2 lata sporządza raport z wykonania programu ochrony środowiska i przedstawia go Radzie Gminy. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kleszczele na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026 został uchwalony uchwałą nr V/53/2019 Rady Miejskiej w Kleszczelach z dnia 5 sierpnia 2019 roku.

Program jest podstawowym dokumentem koordynującym działania na rzecz ochrony środowiska na terenie gminy. Cele zawarte w Programie są wyznaczone i realizowane zgodnie z celami ochrony środowiska przyjętymi w programie powiatowym, wojewódzkim oraz określonymi dla polityki ekologicznej państwa.

Niniejszy Raport sporządzono na podstawie analizy realizacji celów oraz przewidzianych do wykonania w ramach tych celów zadań, ujętych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Kleszczele na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026. Raport obejmuje okres od 2019 r. do 2020 r., tj. ostatnie lata realizacji Programu.

Zadania wynikające z Programu Ochrony Środowiska to:

- zadania własne gminy tzn. te przedsięwzięcia, które będą finansowane w całości lub częściowo ze środków będących w dyspozycji gminy. Obejmują one zarówno zadania o charakterze organizacyjno-prawnym jak i inwestycyjnym,
- zadania koordynowane, tzn. finansowane ze środków przedsiębiorstw oraz ze środków zewnętrznych, będących w dyspozycji organów i instytucji szczebla powiatowego, wojewódzkiego i centralnego, bądź instytucji działających na terenie gminy, ale podległych bezpośrednio organom powiatowym, wojewódzkim bądź centralnym.

Gminny Program Ochrony Środowiska został sporządzony na podstawie gruntownej znajomości aktualnego stanu środowiska w gminie. Podobnie jak polityka ekologiczna państwa określa on przede wszystkim:

- cele ekologiczne,
- priorytety ekologiczne,
- poziom celów długoterminowych,
- rodzaj i harmonogram działań ekologicznych,
- środki niezbędne do założonych celów.

2. STAN REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

Zgodnie z zapisami Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kleszczele na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026 dzięki kompleksowemu ujęciu stanu środowiska na terenie gminy możliwe stało się zdefiniowanie celów środowiskowych do jakich powinno się dążyć kierując dobrem środowiska. Cele środowiskowe zostały osiągnięte poprzez realizację konkretnych zadań.

Ocenę realizacji założeń Programu Ochrony Środowiska odniesiono do poszczególnych, nakreślonych w Programie, kierunków ochrony środowiska. Dla wyszczególnionych kierunków, na etapie tworzenia POŚ zdefiniowano szereg zadań. Raport ma na celu określenie stopnia realizacji owych zadań w latach 2019-2020. Poniżej przedstawiono syntetyczne oceny i informacje o realizacji zadań w rozbiciu na poszczególne obszary tematyczne zgodnie z zapisami w POŚ.

W oparciu o diagnozę stanu środowiska oraz zagrożenia środowiska zdefiniowano najważniejsze priorytety ochrony środowiska w Gminie Kleszczele:

I. W zakresie ochrony powietrza atmosferycznego:

- Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pochodzących z indywidualnych systemów grzewczych.
- Poprawa efektywności energetycznej na terenie gminy.
- Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pochodzących z transportu.
- Wzrost świadomości ekologicznej w zakresie ochrony powietrza.
- Poprawa standardów infrastruktury drogowej (modernizacja, przebudowa, rozbudowa i budowa dróg, ścieżek rowerowych, chodników).
- Wymiana oświetlenia ulicznego.
- Pozyskiwanie energii do celów technologicznych i komunalnych ze źródeł o niskiej emisji zanieczyszczeń oraz odnawialnych.

II. W zakresie poprawy klimatu akustycznego:

- Wprowadzenie do mpzp zapisów sprzyjających ograniczeniu zagrożenia hałasem.

III. W zakresie poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych:

- Kształtowanie pasów roślinności wzdłuż brzegów cieków wodnych płynących przez obszary intensywnej produkcji rolniczej.

- Wprowadzanie do mpzp ograniczeń wynikających z występowania terenów zalewowych.
- Współpraca z gminami w celu ustalenia wspólnej polityki ochrony wód powierzchniowych.
- Ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód powierzchniowych.
- Przeprowadzenie kontroli stanu technicznego zbiorników gnilnych oraz ich likwidacja.
- Budowa małych zbiorników retencyjnych.
- Ograniczenie wykorzystywania zasobów wód podziemnych i powierzchniowych.

IV. W zakresie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej:

- Budowa, modernizacja i rozbudowa systemów wodociągowych.
- Budowa oczyszczalni ścieków na terenie gminy.
- Modernizacja istniejących oczyszczalni ścieków w celu poprawy parametrów oczyszczania ścieków.
- Popularyzacja i wspieranie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarach zabudowy rozproszonej.
- Prowadzenie rejestru i kontroli zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków oraz ich likwidacja na terenie skanalizowanym.

V. W zakresie prawidłowego gospodarowania zasobami geologicznymi:

- Inwentaryzacja miejsc nielegalnego wydobycia kopalin.

VI. W zakresie prawidłowego użytkowania powierzchni ziemi:

- Promocja rolnictwa ekologicznego.
- Ochrona gleb.
- Rewitalizacja terenów poeksploatacyjnych i zdegradowanych.

VII. W zakresie racjonalnej gospodarki odpadami:

- Zakup pojemników do zbiórki selektywnej.
- Doskonalenie systemu selektywnej zbiórki odpadów w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów odzysku i recyklingu.
- Prowadzenie edukacji ekologicznej mieszkańców w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami.
- Usuwanie i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest.

VIII. W zakresie utrzymania dobrego stanu oraz poprawy bioróżnorodności:

- Edukacja ekologiczna w zakresie ochrony i zachowania walorów krajobrazu i przyrody oraz promocja tych walorów.
- Wspieranie działań mających na celu odtwarzanie buforowych stref roślinnych wzdłuż cieków wodnych.
- Objęcie ochroną prawną nowych obszarów cennych przyrodniczo i pomników przyrody.
- Respektowanie przepisów określonych w aktualnych aktach prawnych.
- Tworzenie nowych i utrzymanie istniejących obszarów zieleni urządzonej na terenach gminy.

IX. W zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym:

- Prowadzenie ewidencji źródeł wytwarzających pola elektromagnetyczne.

X. W zakresie zapobiegania powstawaniu poważnych awarii:

- Współpraca powiatu z gminami i jednostkami bezpieczeństwa w ramach gminnych planów zarządzania kryzysowego.
- Kontrola w zakresie poważnych awarii i poważnych awarii przemysłowych w zakładach o dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii oraz o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii.
- Utrzymywanie w gotowości sprawnego systemu zapobiegawczo – interwencyjno – ratunkowego na wypadek wystąpienia poważnej awarii lub klęski żywiołowej.
- Poprawa stanu bezpieczeństwa ekologicznego - ochrona przeciwpożarowa.
- Uwzględnianie lokalizacji ZDR oraz ZZR w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

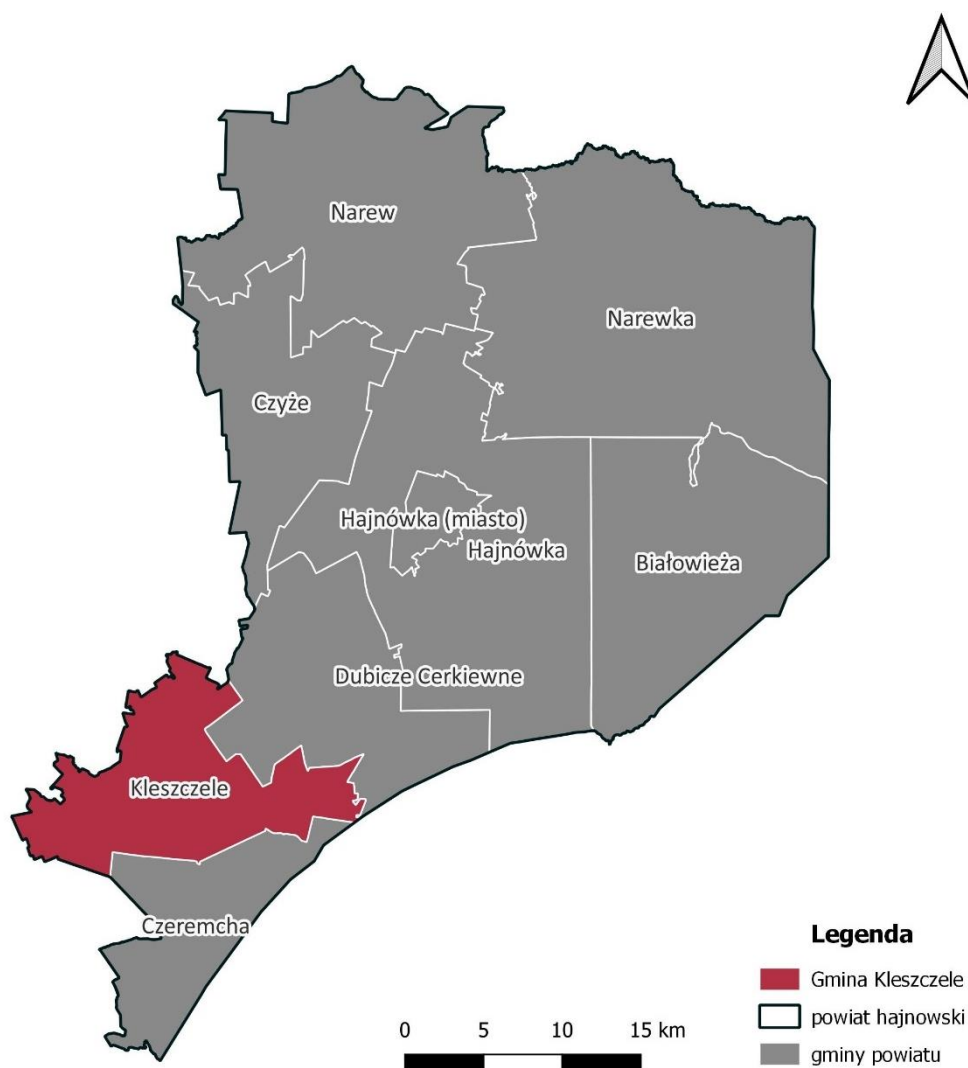
3. CHARAKTERYSTYKA GMINY KLESZCZELE

3.1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE

Gmina Kleszczele jest gminą miejsko-wiejską, położoną w południowo-wschodniej części województwa podlaskiego w powiecie hajnowskim. Gmina Kleszczele przylega do granicy Państwa.

Gmina Kleszczele graniczy z:

- Od zachodu z gminą Boćki (powiat bielski),
- Od północy z gminą Orla (powiat bielski) i Dubicze Cerkiewne,
- Od południa z gminą Czeremcha i Milejczyce (powiat siemiatycki),
- Od wschodu przylega do granicy Państwa .

Rysunek 1. Położenie Gminy Kleszczele na tle podziału administracyjnego
Opracowanie własne

3.2. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Zgodnie z danymi GUS na dzień 21.10.2024 r. Gminę Kleszczele zamieszkiwało 2 260 osób, z czego 1 113 stanowili mężczyźni, natomiast 1 147 kobiety. Powierzchnia gminy wynosi 143 km² co wraz z liczbą zamieszkujących ją ludzi daje gęstość zaludnienia na poziomie 15,8 os./km².

Tabela 1. Demografia w Gminie Kleszczele w latach 2019-2020

Wskaźnik	Jednostka miary	Rok 2019	Rok 2020
Liczba ludności ogółem	osoba	2 466	2 260
Liczba mężczyzn	osoba	1 211	1 113
Liczba kobiet	osoba	1 255	1 147
Saldo migracji wewnętrznych	osoba	-3	-10
Saldo migracji zagranicznych	osoba	2	-6
Przyrost naturalny	osoba	-27	-41
Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem			
W wieku przedprodukcyjnym	%	12,6	14,1
W wieku produkcyjnym	%	54,7	51,2
W wieku poprodukcyjnym	%	32,6	34,7

Opracowanie własne na podstawie GUS

Z powyższych zestawień wynika, że stan liczby ludności w latach 2019-2020 nieznacznie się zmniejszył, o 206 osób.

4. REALIZACJA CELÓW ZAWARTYCH W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA

4.1. DZIAŁANIA W ZAKRESIE OCHRONY POWIETRZA

Realizacja celów w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego, należy w dużej mierze do obowiązków podmiotów gospodarczych, osób fizycznych, dlatego trudno jest określić stopień realizacji założonych celów. Największe ilości zanieczyszczeń emitowanych do powietrza pochodzą z zakładów, lokalnych kotłowni, palenisk domowych oraz drogi krajowej nr 66 relacji Zambrów – Białoruś, drogi wojewódzkiej 693 relacji Siemiatycze – Kleszczele oraz wojewódzka nr 685 relacji Zabłudów – Kleszczele.

Wszystkie nowe budynki i budowle, zarówno sektora prywatnego jak i gospodarczego, budowane są obecnie w nowej technologii uwzględniającej termoizolację. Dotyczy to montażu nowej generacji okien oraz ocieplania ścian warstwą styropianu lub wełny mineralnej oraz stosowanie odnawialnych źródeł energii. Istniejące obiekty budowlane są sukcesywnie izolowane termicznie w zależności od możliwości finansowych właściciela lub zarządcy obiektu. Dla 12 farm fotowoltaicznych o łącznej mocy do 138 MW zostały wydane decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia. Nie wszystkie farmy fotowoltaiczne powstały.

Gmina uczestniczy w rozwoju pozyskiwania energii z OZE. Zamontowano 20 szt. instalacji solarnych oraz 29 szt. instalacji fotowoltaicznych na budynkach mieszkalnych, jak również na trzech budynkach użyteczności publicznej, tj: Szkole Podstawowej w Kleszczelach, Urzędzie Miejskim w Kleszczelach (ul. 1 Maja 10) oraz budynku socjalnym przy zalewie w Repczycach.

W celu oceny wpływu realizacji zadań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska na poprawę środowiska na terenie Gminy Kleszczele zestawiono wartości wskaźników monitoringu, porównując stan z 2019 roku (rok bazowy) ze stanem na 2020.

Tabela 2. Wyniki klasyfikacji strefy pod kątem ochrony zdrowia dla strefy podlaskiej

Wskaźnik	Jednostka	Rok 2019	Rok 2020	Zmiana wskaźnika*
Dwutlenek siarki (SO ₂)	Klasa	A	A	
Dwutlenek azotu (NO ₂)		A	A	
Tlenek węgla (CO)		A	A	
Benzen (C ₆ H ₆)		A	A	
Ozon (O ₃)		A	A	
Pył zawieszony PM ₁₀		A	C	

Wskaźnik	Jednostka	Rok 2019	Rok 2020	Zmiana wskaźnika*
Ołów (Pb)		A	A	
Arsen (As)		A	A	
Kadm (Cd)		A	A	
Nikiel (Ni)	Klasa	A	A	
Benzo(a)piren (B(a)P)		A	C	
Pył zawieszony PM2,5		A	C	

Opracowanie własne na podstawie Rocznej oceny jakości powietrza w województwie podlaskim

*Gdzie:

kolor zielony – poprawa lub brak zmian przy pozytywnej wartości wskaźnika,

kolor czerwony – pogorszenie lub negatywna wartość wskaźnika

4.1.1. STOPIEŃ REALIZACJI ZADAŃ

Na terenie Gminy Kleszczele w latach 2019-2020 prowadzone były działania związane przede wszystkim ze zmniejszeniem niskiej emisji, termomodernizacją, poprawą standardów infrastruktury drogowej, wymianą oświetlenia oraz pozyskiwaniem energii ze źródeł odnawialnych. Realizacja niektórych tych celów przyczyniła się do zmniejszenia zapotrzebowania na energię elektryczną, co pozwoliło na ograniczenie niskiej emisji i poprawę stanu powietrza w gminie.

W zakresie ochrony jakości powietrza założono realizację 9 zadań.

Tabela 3. Zadania związane z ochroną powietrza realizowane na terenie Gminy Kleszczele

Lp.	Zadanie	Rok realizacji	Status realizacji	Informacja na temat realizacji	Poniesiony koszt	Źródło finansowania
1	Zmniejszenie niskiej emisji zanieczyszczeń z indywidualnych palenisk domowych i lokalnych kotłowni	-	Nie zrealizowano	Brak środków finansowych	-	-
2	Wymiana i zakup nowych urządzeń i instalacji o niższych wskaźnikach emisji zanieczyszczeń	-	Nie zrealizowano	Brak środków finansowych	-	-
3	Termomodernizacja istniejących budynków, stosowanie energooszczędnych materiałów i technologii przy budowie nowych obiektów	-	Nie zrealizowano	Odłożono na 2022 rok	-	-

Lp.	Zadanie	Rok realizacji	Status realizacji	Informacja na temat realizacji	Poniesiony koszt	Źródło finansowania
4	Promowanie rozwiązań przyczyniających się do redukcji emisji zanieczyszczeń (np. wymiana źródeł ciepła, termomodernizacja budynków)	-	Nie zrealizowano	Odłożono na 2022 rok	-	-
5	Poprawa standardów infrastruktury drogowej (modernizacja, przebudowa, rozbudowa i budowa dróg, ścieżek rowerowych, chodników)	2019 - 2020	Zrealizowano	1) Remont drogi o nawierzchni bitumicznej we wsi Dasze. 2) Remont drogi o nawierzchni bitumicznej we wsi Zaleszany. 3) Przebudowa drogi gminnej Pogreby –Dasze. 4) Remont nawierzchni dróg gminnych w miejscowości Saki i Zaleszany. 5) Remont ul. Źródlanej w Kleszczelach poprzez ułożenie nakładki asfaltowej	1) 29.025,54 zł 2) 13 671,45 zł 3) 53.4708,07 zł 4) 157.118,97 zł 5) 51.660,49 zł	1) środki własne 2) środki własne 3) Fundusz Dróg Samorządowych, Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych, środki własne 4) Fundusz Dróg Samorządowych 5) środki własne
6	Wymiana oświetlenia ulicznego	-	Nie zrealizowano	Odłożono na 2022 rok	-	-
7	Pozyskiwanie energii do celów technologicznych i komunalnych ze źródeł o niskiej emisji zanieczyszczeń oraz odnawialnych	2019	Zrealizowano	Montaż 20 szt. instalacji solarnych i 29 szt. instalacji fotowoltaicznych na nieruchomościach mieszkańców gminy Kleszczele.	840 903,12 zł	- środki własne - Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa V Gospodarka niskoemisyjna, Działanie 5.1 Energetyka oparta na odnawialnych źródłach energii

Lp.	Zadanie	Rok realizacji	Status realizacji	Informacja na temat realizacji	Poniesiony koszt	Źródło finansowania
		2020		Montaż instalacji odnawialnych źródeł energii na 3 budynkach użyteczności publicznej w gminie Kleszczele, tj. na Szkole Podstawowej w Kleszczelach, Urzędzie Miejskim w Kleszczelach przy ul. 1 Maja 10 i budynku socjalnym przy zalewie w Repczycach	131.148,18 zł	- środki własne - Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa V Gospodarka niskoemisyjna, Działanie 5.1 Energetyka oparta na odnawialnych źródłach energii
8	Budowa ścieżek rowerowych	-	Nie zrealizowano	Brak środków finansowych	-	-
9	Promowanie ekologicznych źródeł transportu (rowerowy, zbiorowy)	-	Nie zrealizowano	Brak środków finansowych	-	-

Opracowanie własne na podstawie POŚ, Gmina Kleszczele

4.2. DZIAŁANIA W ZAKRESIE POPRAWY KLIMATU AKUSTYCZNEGO

Hałas w środowisku to wszelkiego rodzaju niepożądane, nieprzyjemne i uciążliwe dźwięki w danym miejscu i czasie o częstotliwościach w zakresie 16 – 16 000 Hz. Hałas jest zanieczyszczeniem środowiska przyrodniczego charakteryzującym się różnorodnością źródeł i powszechnością występowania. Największa uciążliwość hałasu obserwowana jest na obszarach położonych wzdłuż szlaków komunikacyjnych. Należy się spodziewać, że w najbliższych latach natężenie ruchu kołowego (w tym maszyn rolniczych) będzie wzrastać, co przyczyni się do zwiększenia natężenia hałasu w sąsiedztwie tych szlaków. Uciążliwość hałasu może być pośrednio zmniejszana poprzez realizację inwestycji z zakresu przebudowy czy modernizacji dróg, a także poprzez tworzenie wzdłuż tras o wysokim natężeniu ruchu pasów zieleni izolacyjnej. Głównym źródłem emisji hałasu komunikacyjnego do środowiska na terenie gminy Kleszczele jest ruch na drogi krajowej nr 66 relacji Zambrów – Białoruś, drogi wojewódzkiej 693 relacji Siemiatycze – Kleszczele oraz wojewódzka nr 685 relacji Zabłudów – Kleszczele.

4.2.1. STOPIEŃ REALIZACJI ZADAŃ

W ramach ograniczenia uciążliwości hałasu na terenie Gminy Kleszczele planowano wprowadzenie do MPZP zapisów sprzyjających ograniczeniu zagrożenia hałasem. Działanie to miałyby wpływ na ograniczenie emisji hałasu drogowego.

Tabela 4. Zadania związane z poprawą klimatu akustycznego realizowane na terenie Gminy Kleszczele

Lp.	Zadanie	Rok realizacji	Status realizacji	Informacja na temat realizacji	Poniesiony koszt	Źródło finansowania
1	Wprowadzanie do MPZP zapisów sprzyjających ograniczeniu zagrożenia hałasem i egzekwowanie tych zapisów	-	Nie zrealizowano	Nie opracowywano MPZP	-	-

Opracowanie własne na podstawie POŚ, Gmina Kleszczele

4.3. DZIAŁANIA W ZAKRESIE POPRAWY JAKOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH

Sieć hydrograficzną Gminy Kleszczele tworzą:

- Rzeka Nurzec,
- Rzeka Biała,
- Rzeka Policzna.

Na terenie tym znajdują się (w całości lub częściowo) jednolite części wód powierzchniowych: RW20001126149 Orlanka od Orlej do ujścia, RW200010261419 Orlanka do Orlej, RW200010261449 Biała, RW200010267146299 Nurczyk, RW20001526714619 Nurzec do Nurczyka oraz RW200010267145261 Biała do granicy państwa. Położone są one w obszarze dorzecza Wisły w regionie wodnym Narwi oraz Bugu.

W latach 2019-2020 nie przeprowadzono badań na terenie Gminy Kleszczele w ramach PMŚ badania monitoringowe jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP).

Największymi zagrożeniami na terenie Gminy Kleszczele są nieszczelne zbiorniki na nieczystości ciekłe mogące stanowić ognisko zanieczyszczeń wód podziemnych i powierzchniowych.

4.3.1. STOPIEŃ REALIZACJI ZADAŃ

W okresie sprawozdawczym zadania dotyczące poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych zapisane w Programie Ochrony Środowiska polegały na: kształtowaniu pasów roślinności wzdłuż brzegów cieków, wprowadzeniu do MPZP ograniczeń wynikających z występowania na terenie gminy terenów zalewowych, współpracy z ościennymi gminami w celu ustalenia wspólnej polityki ochrony wód, ograniczeniu doływu zanieczyszczeń do wód powierzchniowych ze źródeł obszarowych, przeprowadzeniu kontroli stanu technicznego zbiorników gnilnych oraz ich likwidacja na terenach skanalizowanych, budowie małych zbiorników retencyjnych oraz ograniczeniu wykorzystywania zasobów wód podziemnych i powierzchniowych. Zadania nie zostały zrealizowane, co nie przyczyniło się do poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych w gminie.

Tabela 5. Zadania związane z poprawą jakości wód podziemnych i powierzchniowych realizowane na terenie Gminy Kleszczele

Lp.	Zadanie	Rok realizacji	Status realizacji	Informacja na temat realizacji	Poniesiony koszt	Źródło finansowania
1	Kształtowanie pasów roślinności wzdłuż brzegów cieków wodnych płynących przez obszary intensywnej produkcji rolniczej	-	Nie zrealizowano	Nie zachodziła potrzeba	-	-
2	Wprowadzanie do MPZP ograniczeń wynikających z występowania na terenie gminy Kleszczele terenów zalewowych	-	Nie zrealizowano	Nie opracowywano MPZP	-	-
3	Współpraca z ościennymi gminami w celu ustalenia wspólnej polityki ochrony wód powierzchniowych	-	Nie zrealizowano	Nie zachodziła potrzeba	-	-
4	Ograniczenie doływu zanieczyszczeń do wód powierzchniowych ze źródeł obszarowych (zwłaszcza z terenów rolniczych)	-	Nie zrealizowano	Nie zachodziła potrzeba	-	-
5	Przeprowadzenie kontroli stanu technicznego zbiorników gnilnych oraz ich likwidacja na terenach skanalizowanych	-	Nie zrealizowano	Nie zachodziła potrzeba	-	-
6	Budowa małych zbiorników retencyjnych	-	Nie zrealizowano	Nie zachodziła potrzeba	-	-
7	Ograniczenie wykorzystywania zasobów wód podziemnych i powierzchniowych	-	Nie zrealizowano	Nie zachodziła potrzeba	-	-

Opracowanie własne na podstawie POŚ, Gmina Kleszczele

4.4. DZIAŁANIA W ZAKRESIE RACJONALNEJ GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ

Według danych Urzędu Gminy w Kleszczelach w 2020 roku 97,3% ludności gminy korzystało z sieci wodociągowej, natomiast z sieci kanalizacyjnej 35,9%.

Największymi zagrożeniami na terenie Gminy Kleszczele jest brak kanalizacji na terenach wiejskich, brak szamb na nieruchomościach, brak zawartych umów z przedsiębiorcą na wywóz szamba, niesystematyczne opróżnianie szamb, niewydolność miejskiej oczyszczalni ścieków, wysokie koszty wykonania kanalizacji i przyłączy kanalizacyjnych oraz niska świadomość ekologiczna mieszkańców.

Tabela 6. Sieć wodno-kanalizacyjna na terenie Gminy Kleszczele w latach 2019-2020

Wskaźnik	Jednostka	Rok 2019	Rok 2020
Długość sieci wodociągowej	km	59,7	59,7
Liczba przyłączy wodociągowych	szt.	1 268	1 268
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	szt.	2 483	2 429
Długość sieci kanalizacyjnej	km	16,5	17,9
Liczba przyłączy kanalizacyjnych	szt.	280	297
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	szt.	893	971
Udział mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej	%	97,3	97,3
Udział mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej	%	34,9	35,9
Zbiorniki bezodpływowe	szt.	301	302
Oczyszczalnie przydomowe	szt.	48	49

Opracowanie własne na podstawie GUS, Gmina Kleszczele

4.4.1. STOPIEŃ REALIZACJI ZADAŃ

W okresie sprawozdawczym zadania dotyczące gospodarki wodno-ściekowej zapisane w Programie Ochrony Środowiska zostały w większości zrealizowane. Zapewnienie mieszkańcom systemu zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę oraz prawidłowe zagospodarowanie ścieków jest jednym z priorytetowych zadań zapisanych w Programie Ochrony Środowiska, a także podstawowym obowiązkiem władz samorządowych.

Zadania zawarte w Programie Ochrony Środowiska dotyczyły przede wszystkim budowy i rozbudowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, budowę oczyszczalni ścieków, jak również prowadzenie kontroli i rejestru posiadaczy zbiorników bezodpływowych oraz kontrola ich stanu technicznego.

Tabela 7. Działania związane z racjonalną gospodarką wodno-ściekową

Lp.	Zadanie	Rok realizacji	Status realizacji	Informacja na temat realizacji	Poniesiony koszt	Źródło finansowania
1	Budowa i modernizacja systemów wodociągowych (ujęcia i sieci)	2019	Zrealizowano	Budowa kanalizacji sanitarnej i remont sieci wodociągowej w ul. Kolejowej i Źródlanej w Kleszczelach	1 080 096,96 zł	- budżet gminy i pożyczka z NFOŚiGW na kwotę 803.866,95 zł
		2020				
2	Rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	2019	Zrealizowano	Budowa kanalizacji sanitarnej i remont sieci wodociągowej w ul. Kolejowej i Źródlanej w Kleszczelach	1 080 096,96 zł	- budżet gminy i pożyczka z NFOŚiGW na kwotę 803.866,95 zł
		2020				
3	Budowa oczyszczalni ścieków na terenie gminy	-	Nie zrealizowano	Brak środków finansowych	-	-
4	Budowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej na terenie gminy	2019	Zrealizowano	Budowa kanalizacji sanitarnej i remont sieci wodociągowej w ul. Kolejowej i Źródlanej w Kleszczelach	1 080 096,96 zł	- budżet gminy i pożyczka z NFOŚiGW na kwotę 803.866,95 zł
		2020				
5	Modernizacja istniejących oczyszczalni ścieków w celu poprawy parametrów oczyszczania ścieków	-	Nie zrealizowano	Zaplanowane na lata 2024-2025	-	-
6	Popularyzacja i wspieranie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarach zabudowy rozproszonej	-	Nie zrealizowano	Brak środków finansowych	-	-
7	Prowadzenie rejestru i kontroli zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków oraz ich likwidacja na terenie skanalizowanym	2019	Zrealizowano	Przeprowadzono kontrole 5 nieruchomości w zakresie stwierdzenia posiadania przez właściciela nieruchomości umowy z przedsiębiorcą świadczącym usługi opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych.	-	

Lp.	Zadanie	Rok realizacji	Status realizacji	Informacja na temat realizacji	Poniesiony koszt	Źródło finansowania
		2020		Przeprowadzono kontrole 2 nieruchomości w zakresie stwierdzenia posiadania przez właściciela nieruchomości umowy z przedsiębiorcą świadczącym usługi opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych.	-	-

Opracowanie własne na podstawie POŚ, Gmina Kleszczele

4.5. DZIAŁANIA W ZAKRESIE PRAWIDŁOWEGO GOSPODAROWANIA ZASOBAMI GEOLOGICZNYMI

Obecnie na terenie Gminy Kleszczele eksploatowane jest kruszywo grube i drobne, zlokalizowano ogółem 40 czynnych wyrobisk. W 19 z nich wydobywane są piaski, w 18 piaski ze żwirem, w 3 żwiry. Piaski i piaski ze żwirem najintensywniej są eksploatowane w rejonie Dobrowody oraz Dasz. Surowce te znajdują głównie zastosowanie w budownictwie drogowym i zabudowie indywidualnej.

4.5.1. STOPIEŃ REALIZACJI ZADAŃ

W okresie sprawozdawczym zadanie dotyczące gospodarowania zasobami geologicznymi zapisane w Programie Ochrony Środowiska nie zostało zrealizowane.

Tabela 8. Działania związane z prawidłowym gospodarowaniem zasobami geologicznymi

Lp.	Zadanie	Rok realizacji	Status realizacji	Informacja na temat realizacji	Poniesiony koszt	Źródło finansowania
1	Inwentaryzacja miejsc nielegalnego wydobycia kopalin	-	Nie zrealizowano	Brak miejsc nielegalnego wydobycia kopalin	-	-

Opracowanie własne na podstawie POŚ, Gmina Kleszczele

4.6. DZIAŁANIA W ZAKRESIE PRAWIDŁOWEGO UŻYTKOWANIA POWIERZCHNI ZIEMI

Na terenie Gminy Kleszczele przeważają piaski całkowite, które zajmują około 60% powierzchni użytków rolnych gminy. Szacunkowy udział poszczególnych rodzajów skał macierzystych w budowie pokrywy glebowej tego terenu przedstawia się następująco:

- Gliny - 9,3%
- Piaski gliniaste na glinie -11,9%
- Piaski gliniaste przechodzące w piasek luźny - 59,0%
- Utwory organiczne na piasku luźnym - 13,9%
- Utwory organiczne całkowite - 5,0%

Na terenie gminy Kleszczele w obrębie gruntów ornych występuje 7 kompleksów, zaś na obszarach użytków zielonych - 2 kompleksy (2z i 3z). Przeważa kompleks 6 żytni słaby (31,2% powierzchni gruntów ornych) oraz kompleks 7 żytni najstabszy (33,4% powierzchni).

Nasilające się wpływy różnorodnych form działalności rolniczej, produkcyjno-usługowej i urbanizacyjnej na obszarze gminy mogą przyczynić się do niekorzystnych zmian w naturalnych warunkach glebowych. Zmiany te będą wówczas przejawiać się w postaci szeregu form degradacji pokrywy glebowej i prowadzić do wytworzenia gleb o zmienionym profilu i właściwościach fizykochemicznych.

4.6.1. STOPIEŃ REALIZACJI ZADAŃ

W okresie sprawozdawczym planowane były zadania dotyczące promocji rolnictwa ekologicznego, ochrony gleb oraz rewitalizacji terenów poeksploatacyjnych i zdegradowanych.

Tabela 9. Działania związane z prawidłowym użytkowaniem powierzchni ziemi

Lp.	Zadanie	Rok realizacji	Status realizacji	Informacja na temat realizacji	Poniesiony koszt	Źródło finansowania
1	Promocja rolnictwa ekologicznego	-	Nie zrealizowano	Brak środków finansowych	-	-
2	Ochrona gleb przed niewłaściwą agrotechniką i nadmierna intensyfikacja produkcji rolnej oraz nadmiernym stosowaniem środków ochrony roślin i nawozów	-	Nie zrealizowano	Nie zachodziła potrzeba	-	-
3	Rewitalizacja terenów poeksploatacyjnych i zdegradowanych	-	Nie zrealizowano	Nie zachodziła potrzeba	-	-

Opracowanie własne na podstawie POŚ, Gmina Kleszczele

4.7. DZIAŁANIA W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI

Podmiotem odbierającym odpady komunalne od mieszkańców, w ramach systemu organizowanego przez Gminę, w 2019 i 2020 roku było Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych w Hajnówce. Umowa z Przedsiębiorstwem obejmuje odbiór, transport, zbieranie, odzysk, w tym recykling i unieszkodliwianie odpadów komunalnych. Zmieszane odpady komunalne, odpady segregowane oraz odpady ulegające biodegradacji ze szczególnym uwzględnieniem bioodpadów są odbierane i transportowane do Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Hajnówce.

W poniższej tabeli przedstawiono ilość poszczególnych frakcji odpadów komunalnych odebranych w roku 2019 i 2020. Informacje na temat ilości poszczególnych frakcji odpadów pochodzą z rocznych sprawozdań sporządzanych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych.

Tabela 10. Ilość odpadów komunalnych odebranych z terenu Gminy Kleszczele w latach 2019 i 2020

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów komunalnych w 2019 roku [Mg]	Masa odebranych odpadów komunalnych w 2020 roku [Mg]
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	0,15	0,15
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	42,72	56,39
15 01 07	Opakowania ze szkła	16,19	37,64
16 01 03	Zużyte opony	2,08	7,08
17 01 01	Odpady z betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	8,80	12,46
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 99 02 i 17 09 03	3,50	4,74
20 01 01	Papier i tektura	3,46	5,24
20 01 02	Szkło	19,64	0,67
20 01 08	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	0,36	1,30
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	2,68	3,02
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	1,08	2,24

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów komunalnych w 2019 roku [Mg]	Masa odebranych odpadów komunalnych w 2020 roku [Mg]
	inne niż w 20 01 21, 20 01 23, 20 01 35		
20 01 99	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny (popiół)	39,52	39,78
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	66,48	58,06
20 02 03	Inne odpady nieulegające biodegradacji	19,24	1,36
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	293,72	271,32
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	8,82	22,64
Łączna masa odebranych odpadów komunalnych w tonach [Mg]		528,08	524,09

Opracowania własne na podstawie Analiz stanu gospodarki odpadami w Gminie Kleszczele

Gmina Kleszczele prowadzi Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, mieszczący się przy ul. 1 Maja 10 w Kleszczelach, w którym zbierane są przeterminowane leki, zużyte baterie i akumulatory, zużyte świetlówki oraz Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, mieszczącym się przy ul. Stacja Kolejowa 8 w Kleszczelach, w którym zbierane są zużyte opony samochodowe. Odpady wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny odbierane są systemem objazdowym 1 raz w roku (wiosną) zgodnie z ustalonym z przedsiębiorcą harmonogramem odbioru.

4.7.1. STOPIEŃ REALIZACJI ZADAŃ

Prawidłowa realizowana gospodarka odpadami polega przede wszystkim na zapobieganiu powstawania odpadów oraz na poddawaniu ich odzyskowi lub unieszkodliwianiu (w przypadku, gdy jest niemożliwy z przyczyn ekonomicznych lub technologicznych). Zadanie związane z gospodarką odpadami na terenie Gminy Kleszczele w latach 2019-2020 polegało w szczególności na usuwaniu wyrobów zawierających azbest, poprawie systemu prawidłowego gospodarowania odpadami oraz prowadzeniu działań informacyjnych i edukacyjnych.

Tabela 11. Zadania związane z gospodarką odpadami realizowane na terenie Gminy Kleszczele

Lp.	Zadanie	Rok realizacji	Status realizacji	Informacja na temat realizacji	Poniesiony koszt	Źródło finansowania
1	Zakup pojemników do zbiórki selektywnej surowców wtórnych „u źródła”	-	Nie zrealizowano	Brak środków finansowych	-	-
2	Doskonalenie systemu selektywnej zbiórki odpadów w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów odzysku i recyklingu dla osiągnięcia odpowiednich limitów odzysku i recyklingu odpadów	-	Nie zrealizowano	Brak środków finansowych	-	-
3	Prowadzenie edukacji ekologicznej mieszkańców gminy w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami	2019	Zrealizowano	1) Przygotowana została ulotka „ZASADY SEGREGACJI ODPA-DÓW”, która została przekazana właścicielom nieruchomości. 2) Została opracowana informacja „ABC SEGREGACJI ODPADÓW NA TERENIE GMINY KLESZCZELE”, która została zamieszczona na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Kleszczelach	1) zadanie zrealizowane w ramach umowy z firmą odbierającą odpady 2) 0 zł	-
4	Sukcesywne usuwanie i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest z terenu gminy	2020	Zrealizowano	Odbiór i utylizacja wyrobów zawierających azbest pochodzących z posesji osób fizycznych położonych na terenie gminy Kleszczele w ilości 105,520 Mg eternitu	46 724,26zł	- dofinansowanie z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie w kwocie 16 000,00 zł - dofinansowanie z Wojewódzkiego Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Lp.	Zadanie	Rok realizacji	Status realizacji	Informacja na temat realizacji	Poniesiony koszt	Źródło finansowania
						w Białymstoku w kwocie 6 500,00 zł - środki własne w kwocie 24 224,26 zł.
5	Prowadzenie działań informacyjnych w zakresie szkodliwości azbestu oraz o sposobach postępowania z nim (spotkania, materiały informacyjne)	-	Nie zrealizowano	Brak środków finansowych	-	-

Opracowanie własne na podstawie POŚ, Gmina Kleszczele

4.8. DZIAŁANIA W ZAKRESIE UTRZYMANIA DOBREGO STANU ORAZ POPRAWY BIORÓŻNORODNOŚCI

Celem ochrony przyrody jest utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów oraz zachowanie różnorodności biologicznej poprzez zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów, wraz z ich siedliskami, przez ich utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony. Głównym zadaniem jest ochrona walorów krajobrazowych, zieleni oraz zadrzewień, utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, a także pozostałych zasobów, tworów i składników przyrody oraz kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody przez edukację, informowanie i promocję w dziedzinie ochrony przyrody.

Gmina Kleszczele pod względem występowania form ochrony przyrody i bioróżnorodności biologicznej jest terenem dość bogatym. Na obszarze tym znajdują się:

- Rezerwat Przyrody Jelonka,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Puszcza Białowieska,
- Obszar Natura 2000 Ostoja w Dolinie Górnego Nurca,
- Obszar Natura 2000 Jelonka,
- Obszar Natura 2000 Dolina Górnego Nurca,
- pomnik przyrody.

Tabela 12. Zasoby przyrodnicze na terenie Gminy Kleszczele

Wyszczególnienie	Jednostka	Rok 2019	Rok 2020
Obszary prawnie chronione	ha	3 042,42	3 042,42

Obszary chronionego krajobrazu	ha	3 042,42	3 042,42
Rezerwy przyrody	ha	227,00	227,00
Lesistość	%	45,3	45,6
Powierzchnia lasów	ha	6 479,87	6 510,92

Opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych, GUS

Istotną funkcję w ochronie bioróżnorodności pełnią lasy, będące siedliskiem życia największej liczby gatunków roślin i zwierząt. W okresie sprawozdawczym obejmującym lata 2019-2020 na terenie Gminy Kleszczele powierzchnia lasów zwiększyła się o 31,05 ha.

4.8.1. STOPIEŃ REALIZACJI ZADAŃ

Zadania przewidziane do realizacji w ramach ochrony przyrody związane są przede wszystkim z utrzymaniem terenów rekreacyjnych oraz zieleni urządzonej.

Działania w zakresie edukacji ekologicznej przyczyniają się do podnoszenia świadomości ekologicznej społeczeństwa oraz przyjaznych dla środowiska nawyków i codziennych postaw mieszkańców, wspieranie działań mających na celu odtwarzanie buforowych stref roślinności, objęcie ochroną prawną nowych obszarów, respektowanie przepisów, tworzenie nowych obszarów zieleni urządzonej.

Tabela 13. Zadania związane z utrzymaniem dobrego stanu oraz poprawy bioróżnorodności na terenie Gminy Kleszczele

Lp.	Zadanie	Rok realizacji	Status realizacji	Informacja na temat realizacji	Poniesiony koszt	Źródło finansowania
1	Edukacja ekologiczna dzieci i dorosłych w zakresie ochrony i zachowania walorów krajobrazu i przyrody oraz promocją tych walorów	-	Nie zrealizowano	Brak środków finansowych	-	-
2	Wspieranie działań mających na celu odtwarzanie buforowych stref roślinnych wzdłuż cieków wodnych	-	Nie zrealizowano	Nie zachodziła potrzeba	-	-
3	Objęcie ochroną prawną nowych obszarów cennych przyrodniczo i pomników przyrody	-	Nie zrealizowano	Nie zachodziła potrzeba	-	-
4	Respektowanie przepisów określonych w aktualnych aktach prawnych dot.	-	Nie zrealizowano	Nie zachodziła potrzeba	-	-

Lp.	Zadanie	Rok realizacji	Status realizacji	Informacja na temat realizacji	Poniesiony koszt	Źródło finansowania
	poszczególnych form ochrony przyrody objętych ochroną na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody (Dz.U.2018, poz. 1614) podczas planowania i realizacji poszczególnych zadań					
5	Tworzenie nowych i utrzymanie istniejących obszarów zieleni urządzonej na terenach gminy	-	Nie zrealizowano	Brak środków finansowych	-	-

Opracowanie własne na podstawie POŚ, Gmina Kleszczele

4.9. DZIAŁANIA W ZAKRESIE OCHRONY PRZED PROMIENIOWANIEM ELEKTROMAGNETYCZNYM

Intensywność oddziaływania promieniowania elektromagnetycznego na żywe komórki zależy od jego mocy (im większa moc, tym silniejsze promieniowanie) i odległości od źródła (wraz z odległością natężenie emitowanego pola słabnie). Źródłem zasilania w energię elektryczną gminy są stacje transformatorowo - rozdzielcze RPZ 110/15 kV w Bielsku Podlaskim, Siemiatyczach i Hajnówce. Na terenie gminy zlokalizowanych jest 28 stacji transformatorowych słupowych.

4.9.1. STOPIEŃ REALIZACJI ZADAŃ

Zadania przewidziane do realizacji w ramach ochrony przyrody związane są przede wszystkim z wprowadzeniem do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dotyczących ochrony przed PEM.

Tabela 14. Zadania związane z ochroną przed promieniowaniem elektromagnetycznym na terenie Gminy Kleszczele

Lp.	Zadanie	Rok realizacji	Status realizacji	Informacja na temat realizacji	Poniesiony koszt	Źródło finansowania
1	Prowadzenie ewidencji źródeł wytwarzających pola elektromagnetyczne	-	Nie zrealizowano	Brak środków finansowych	-	-

Opracowanie własne na podstawie POŚ, Gmina Kleszczele

4.10. DZIAŁANIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA POWAŻNYM AWARIOM

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie Prawo Ochrony Środowiska, mówiąc o:

- poważnej awarii rozumie się przez to zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem,
- poważnej awarii przemysłowej rozumie się przez to poważną awarię w zakładzie.

Na obszarze gminy Kleszczele nie zidentyfikowano zakładów przemysłowych o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii.

4.10.1. STOPIEŃ REALIZACJI ZADAŃ

W omawianym okresie sprawozdawczym na obszarze gminy planowano wskazane poniżej przedsięwzięcia związane z ochroną zagrożeń przed poważnymi awariami.

Tabela 15. Zadania związane z przeciwdziałaniem poważnym awariom

Lp.	Zadanie	Rok realizacji	Status realizacji	Informacja na temat realizacji	Poniesiony koszt	Źródło finansowania
1	Współpraca powiatu z gminami i jednostkami bezpieczeństwa w ramach gminnych planów zarządzania kryzysowego	-	Nie zrealizowano	Nie tworzono gminnego planu zarządzania kryzysowego	-	-
2	Kontrola w zakresie poważnych awarii i poważnych awarii przemysłowych w zakładach o dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii oraz o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii	-	Nie zrealizowano	Brak zakładów przemysłowych o dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii	-	-
3	Utrzymywanie w gotowości sprawnego systemu zapobiegawczo – interwencyjno – ratunkowego na wypadek wystąpienia poważnej awarii lub klęski żywiołowej	-	Nie zrealizowano	Brak środków finansowych	-	-

Lp.	Zadanie	Rok realizacji	Status realizacji	Informacja na temat realizacji	Poniesiony koszt	Źródło finansowania
4	Poprawa stanu bezpieczeństwa ekologicznego - ochrona przeciwpożarowa	2019	Zrealizowano	Funkcjonowanie 5 jednostek ochotniczej straży pożarnej	60.404,86 zł	- środki własne
		2020			69 933,85 zł	
5	Uwzględnianie lokalizacji ZDR oraz ZZR w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	-	Nie zrealizowano	Nie opracowywano mpzp	-	-

Opracowanie własne na podstawie POŚ, Gmina Kleszczele

5. MONITORING REALIZACJI ZADAŃ

W celu zobrazowania efektów realizacji działań związanych z ochroną środowiska w tabeli nr 16 zestawiono wartości wskaźników monitorowania realizacji zadań ujętych w Programie.

Tabela 16. Wskaźniki monitorowania efektów realizacji związanych z ochroną środowiska

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Gmina Kleszczele		Zmiana wskaźnika
			Rok 2019	Rok 2020	
Sieć wodociągowa					
1	Długość sieci wodociągowej	km	59,7	59,7	–
2	Przyłącza wodociągowe prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	sztuk	1 268	1 268	–
3	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osób	2 483	2 429	↓ 54
4	Korzystający z wodociągu w % ogółu ludności	%	97,3	97,3	–
Sieć kanalizacyjna					
5	Długość sieci kanalizacyjnej	km	16,5	17,9	↑ 1,4
6	Przyłącza kanalizacyjne prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	sztuk	280	297	↑ 17
7	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osób	893	971	↑ 78
8	Korzystający z kanalizacji w % ogółu ludności	%	34,9	35,9	↑ 1,0
Oczyszczanie ścieków komunalnych					
9	Oczyszczalnie komunalne	sztuk	2	2	–
10	Oczyszczalnie przydomowe	sztuk	48	49	–
11	Zbiorniki bezodpływowe	sztuk	301	302	↑ 1
Gospodarka odpadami					
12	Zmieszane odpady komunalne zebrane w ciągu roku	Mg	293,72	271,23	↓ 22,49
13	Masa zebranych odpadów komunalnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca gminy	kg	212	218	↓ 6
14	Procent mieszkańców deklarujących selektywną zbiórkę odpadów komunalnych	%	97,6	98	↑ 0,4

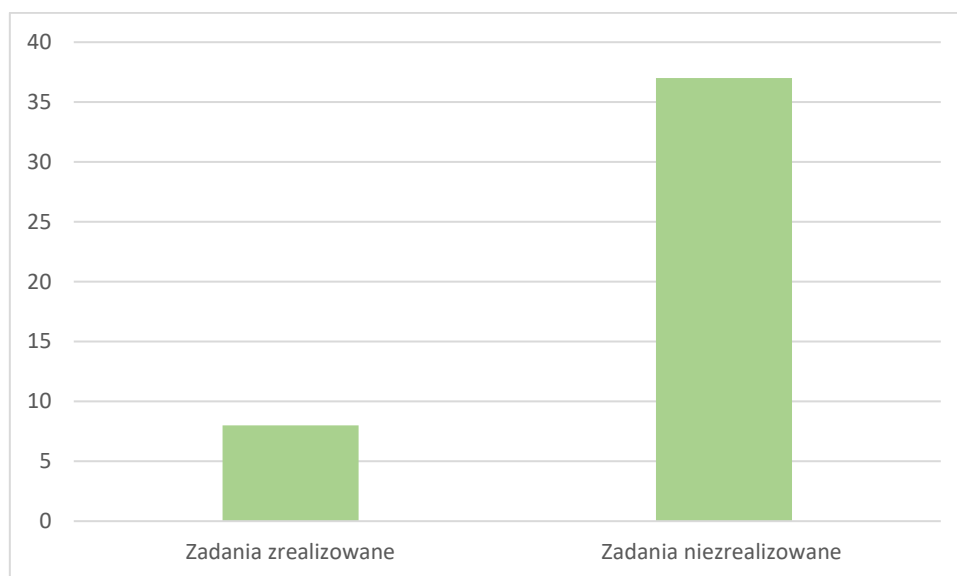
Powierzchnia lasów					
15	Wskaźnik lesistości	%	45,2	45,9	↑ 0,7
16	Powierzchnia lasów	ha	6 463,36	6 569,76	– 106,4
Obszary chronione					
17	Powierzchnia obszarów prawnie chronionych	ha	3 042,42	3 042,42	–
18	Obszary chronionego krajobrazu	ha	3 042,42	3 042,42	–
19	Rezerваты przyrody	ha	227,00	227,00	–
Jakość powietrza					
20	Dwutlenek siarki (SO ₂)	Klasa	A	A	–
21	Dwutlenek azotu (NO ₂)		A	A	–
22	Pył zawieszony PM ₁₀		A	C	↓
23	Pył zawieszony PM _{2,5} (Faza 2)		A	C	↓
24	Benzen (C ₆ H ₆)		A	A	–
25	Tlenek węgla (CO)		A	A	–
26	Ołów (Pb)		A	A	–
27	Ozon (O ₃)		A	A	–
28	Arsen (As)		A	A	–
29	Kadm (Cd)		A	A	–
30	Nikiel (Ni)		A	A	–
31	Benzo(a)piren (B(a)P)		A	C	↓

	Brak zmiany wskaźnika
	Pozytywna zmiana wskaźnika
	Negatywna zmiana wskaźnika

Opracowanie własne na podstawie GUS, Gmina Kleszczele

6. CELE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA, ZADANIA I ICH FINANSOWANIE

Celem sporządzenia Raportu z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kleszczele na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026” za lata 2019-2020 była ocena stopnia realizacji i analiza ujętych w Programie działań wraz z poniesionymi nakładami finansowymi oraz aktualna ocena stanu środowiska. Analizie poddano 45 zadań, które zostały wyznaczone w ramach 10 obszarów interwencji. W latach objętych raportem, zrealizowano 9 zadań, natomiast nie zrealizowano 36 zadań.

Wykres 1. Stopień realizacji zadań w latach 2019-2020
Opracowanie własne na podstawie POŚ, Gmina Kleszczele

Podjęte działania finansowane pochodziły głównie z budżetu Gminy Kleszczele oraz przy udziale środków zewnętrznych np. Funduszu Dróg Samorządowych, Funduszu Inwestycji Lokalnych, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Przedsięwzięcia realizowane w latach 2019-2020 w połączeniu z realizacją zadań o charakterze edukacyjnym w dużej mierze przyczyniły się do poprawy warunków środowiskowych w Gminie Kleszczele. Zmiany stanu środowiska widoczne będą dopiero w dłuższej perspektywie czasowej, dlatego też niniejszy Raport z realizacji celów i zadań, określonych w Programie ochrony środowiska nie jest jednoznacznym odzwierciedleniem efektów realizacji Programu.

Realizacja zadań w latach 2019-2020 zawartych w poszczególnych obszarach tematycznych daje podstawy do osiągnięcia przyjętych celów i priorytetowych kierunków

działań Programu ochrony środowiska, zgodnych z polityką ochrony środowiska, a tym samym gwarantuje zrównoważony rozwój gminy.

Realizowane zadania przyczyniły się do korzystnych z punktu widzenia ochrony środowiska zmian. Wybrane z niektórych pozytywnych zmian to:

- sukcesywne asfaltowanie dróg, co wpływa na ograniczenie hałasu komunikacyjnego, zmniejszenie emisji gazów i pyłów do powietrza,
- rozwój odnawialnych źródeł emisji, co powoduje poprawę jakości powietrza,
- wymiana nieefektywnych źródeł ciepła tzw. „kopciuchów”,
- przyrost długości sieci wodociągowej i kanalizacyjnej przez co zwiększa się ilość ścieków odbieranych i oczyszczanych w sposób bezpieczny dla środowiska,
- kontrola stanu technicznego zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków wraz z prowadzeniem rejestru – tendencja korzystna, gdyż zbiorniki bezodpływowe są potencjalnie nieszczelne, co stanowi zagrożenie dla wód podziemnych, natomiast atestowane przydomowe oczyszczalnie ścieków zapewniają odpowiedni poziom oczyszczania ścieków,
- wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców gminy, poprzez sukcesywne prowadzenie kampanii edukacyjnych, spotkań z mieszkańcami, pikników itp.,
- stała kontrola i poprawa systemu gospodarki odpadami na terenie gminy oraz utylizacja wyrobów zawierających azbest.